

Beleidsplan 2023-2026

1 Inleiding

(te schrijven als de inhoud akkoord is bevonden door de ALV)

2 Missie / doelstelling van de ECB

Statutair heeft de ECB als doel: *“bij te dragen aan de energietransitie en de daarbij behorende maatschappelijke ontwikkeling”*.

Om dit doel te bereiken richt de coöperatie zich onder meer op:

- *“het produceren of doen produceren van duurzame energie in de gemeente Bunnik en de bredere regio”*
- *“het stimuleren en geven van voorlichting over duurzame woningverbetering in de gemeente”*

Anders gezegd:

We willen zorgdragen dat er voor de bewoners van Bunnik een *duurzame, betrouwbare en betaalbare* energievoorziening gerealiseerd wordt.

2.1 Strategie

Om deze doelstelling te bereiken bevordert, ontwikkelt en of exploiteert de ECB duurzame energievoorzieningen (elektriciteit en warmte). Om deze betaalbaar te houden werkt de ECB zoveel mogelijk vanuit het principe van Local4Local¹ en schakelt daarmee het huidige marktmechanisme voor de prijsbepaling van energie zoveel mogelijk uit. Om de bedoelde voorziening betrouwbaar te houden, dus zonder uitval van stroom of warmte, garandeert de ECB zo nodig aansluiting op het landelijk elektriciteitsnetwerk (Stedin en Tennet).

Naast het zorgen voor een duurzame energievoorziening stimuleert de ECB een gepast gebruik van de energie door fysieke en gedragsmatige maatregelen te bevorderen. Het gepast gebruik stimuleren we onder alle inwoners van de gemeente Bunnik, door vrijwilligers op te leiden die leden en toekomstige leden van advies kunnen zijn over energiegebruik en hoe dit passend c.q. besparend te maken.

De ECB zoekt strategische samenwerking met organisaties binnen de gemeente Bunnik, in de Kromme Rijn regio en zo nodig daar buiten (bijvoorbeeld Energie van Utrecht en Energie Samen) die op hetzelfde vlak actief zijn en aansluiten bij de doelstelling van de ECB en zich richten op dezelfde doelgroepen: inwoners van de gemeente Bunnik, huiseigenaren en bedrijven. Dit laatste in nauw overleg met de Green Business Club.

3 Huidige situatie

De ECB is een coöperatie met ruim 300 leden en circa 10 vrijwilligers. Het heeft zich een vaste plek verworven in de gemeente Bunnik, eerst met financiële ondersteuning van de gemeente, thans actief met beperkte eigen middelen, met leningen van het Ontwikkelfonds ten behoeve van energieopwekkingsprojecten en met financiering op project(subsidie)basis van de lokale overheden (gemeente Bunnik en provincie Utrecht).

¹ Voor verdere uitleg van het begrip Local4Local, zie deze pagina bij [Energie Samen](#)

De leden van de coöperatie zijn vooral geworven via gerichte activiteiten zoals voorlichtingsbijeenkomsten, collectieve inkoop van zonnepanelen en het uitvoeren van warmtescans voor het geven van gerichte woningadviezen voor isolatiemaatregelen.

De doelstelling van de transitie naar duurzame energiebronnen zijn gerealiseerd door de (aanstaande) aanleg van 40 ha zonnenvelden. Het streven naar 50% lokaal eigendom is niet gerealiseerd bij de eerste twee zonnenvelden. Evenmin is het gelukt om daaruit een constante inkomensstroom tot stand te brengen. De voorwaarden voor het mee-ontwikkelen, exploiteren dan wel financieel participeren waren volgens onze adviseurs van de koepelorganisatie Energie van Utrecht niet goed genoeg.

Bij het derde zonnenveld in ontwikkeling (A12 Zonnepark) lijken de voorwaarden gunstiger om wel te zorgen voor lokaal eigendom en een constante geldstroom om de activiteiten van de ECB verder uit te bouwen.

Maar van de energietransitie vormt duurzame elektriciteitsvoorziening maar ongeveer een kwart. Een veel groter deel betreft de transitie naar duurzame warmtebronnen, al zal door elektrificatie een deel van de warmtevoorziening worden gerealiseerd door stroom (hybride en full electric warmtepompen). De afgelopen paar jaar hebben de gemeente en (vertegenwoordigers van) de ECB een vijftal pilotprojecten uitgevoerd om de mogelijkheden voor lokale warmtetransitie te exploreren.

3.1 *Activiteiten van de ECB*

De huidige en recent uitgevoerde activiteiten hadden betrekking op

- Individuele advisering aan woningeigenaren over energiebesparing
- Collectieve advisering via voorlichtingsbijeenkomsten
- Stimuleren van collectieve inkoop acties voor zonnepanelen en warmtepompen
- Het realiseren van lokaal eigendom van grootschalige energieopwekkingsprojecten
- Pilotprojecten naar de warmtetransitie

4 **Toekomstige activiteiten**

Dit beleidsplan wil antwoord geven op de volgende vraagstukken:

- Hoe bevorderen we de energietransitie op het niveau van individuele woningen?
- Hoe stimuleren we een passend gebruik van energie door de bewoners en bedrijven binnen het bereik van de ECB?
- Hoe werken we samen met de gemeente Bunnik en hun doelstellingen voor klimaatneutraal 2024?
- Hoe zorgen we ervoor dat de ontwikkeling van grootschalige energieopwekking (elektriciteit en warmte) en de exploitatie van en voor (aanstaande) leden van coöperatie gestalte krijgt?
- Hoe zorgen we voor een duurzaam en langdurig beheer van energie-opwekinstallaties inclusief de financiële verplichtingen?
- Hoe zien wij onze relatie met de andere energiecoöperaties in het Kromme Rijn gebied (het lokale energielandschap) en met Energie van Utrecht als overkoepelende coöperatie in het U16 gebied?

Deze vragen willen we beantwoorden op drie aspecten:

1. Beïnvloeden: het creëren van bewustwording, het aanzetten tot actie en het faciliteren van de doelgroepen
2. Duurzame energiebronnen: het exploreren, ontwikkelen en (zo nodig) exploiteren van energiebronnen en deze geschikt maken voor lokale participatie en gebruik,
3. Balanceren en transport: opslag en of conversie en lokale energienetten

4.1 *Beïnvloeden*

Gepast gebruik van energie betekent dat bewoners en bedrijven bewuster en zuiniger omgaan met energie. Naast publiekcampagnes van de overheid willen wij op lokaal niveau extra aandacht geven aan energiebesparing door isolatie, gebruik van zuiniger apparatuur en aan gedrag. Wij richten ons daarmee op alle inwoners van de gemeente Bunnik, daarbij gebruik makend van onze leden die op hun beurt hun burens, hun straat, hun wijk kunnen stimuleren tot energiebesparing. De ECB bevordert initiatieven, verzamelt ervaringen en verspreid deze in een strategische samenwerking met partijen die dezelfde doelen nastreven.

Beïnvloeden is een proces van zenden van de goede boodschap en het ophalen van de behoeften van onze doelgroepen, de huidige en toekomstige leden. Dat vraagt om een andere benadering dan tot dusver. Het vraagt om een kleinschalige, gerichte aanpak, waarbij mensen in een straat, een wijk of een dorp bij elkaar worden gebracht met eenzelfde behoefte of eenzelfde vraag om de energietransitie tot stand te brengen. Een gouden aanpak is echter niet voorhanden. Een goed voorbeeld in de regio is de stichting Energierijk Houten die met een grote groep vrijwilligers op wijkniveau actief is om te zien wat nodig is om mensen in beweging te brengen voor en besluiten te nemen over de energietransitie van hun woning. De ECB kan zo'n aanpak nu maar in beperkte mate realiseren. Schaalvergroting door samenwerking lijkt ons een passende oplossing.

Ondertussen spelen zich binnen de gemeente de volgende activiteiten af:

- de uitvoering van het nationaal isolatieprogramma voor kwetsbare huiseigenaren met een slecht energielabel (> D). Gewenste stappen zijn het identificeren van de woningen, waar mogelijk bundelen van overeenkomstige aanpak, adviseren en regelen van subsidiemogelijkheden.
- de ontwikkeling van een Maatschappelijke Energie Diensten Organisatie voor bewoners die in beginsel verduurzaming kunnen realiseren met eigen middelen. Gewenste acties zijn het identificeren van de woningen op straat of wijkniveau, het ontwikkelen van een aanpak i.s.m. externe experts, betrekken van de wijkvereniging (indien aanwezig), het meewerken aan bewonersbijeenkomsten voor het creëren van draagvlak en het adviseren en waar nodig bemiddelen over collectieve aankoop
- de uitvoering van gerichte acties voor individuele bewoners, zoals de Regeling Reductie Energiegebruik, de SPUK regeling voor energiearmoede. Hierbij zal het ook gaan om bewoners van huurwoningen.

Uitvoering van bovenstaande acties vraagt om de inzet van veel vrijwilligers, al dan niet ondersteund door een professionele organisatie. Het aantal actieve en opgeleide vrijwilligers binnen de ECB is beperkt. De oplossingsrichting waar de ECB nu aan denkt is het vormen van een ESCO (energy service company), waarin de gemeente, de wijkvereniging, de woningcorporatie, Grijs naar Groen en de ECB nauw samenwerken. Deze organisatie kan de professionele ondersteuning bieden voor groepen vrijwilligers.

De ECB draagt hieraan bij door het uitvoeren van warmtescans en het geven van individuele adviezen aan woningeigenaren. Maar meerwaarde realiseren we door adviezen om te zetten in actie. Dat vraagt om een professioneel kader, waarin ook voorzien kan worden in ondersteuning bij subsidieaanvragen en eventueel collectieve inkoop en aanbesteding.

De ECB is van mening dat individuele adviezen een passende financiële vergoeding behoeven (naar draagkracht of naar opbrengst?) en dat we de resultaten van de adviezen monitoren en verspreiden. Dit is de aanmoediging voor anderen om deze stap te zetten. Het verstrekken van individuele of collectieve adviezen over passend gebruik van energie betekent ook het bieden van de mogelijkheid om betaalbare, duurzame energie in te

kopen. Door lid te worden van een ECB kunnen zij gebruik maken van de faciliteiten die de ECB op dit vlak biedt.

4.2 *Duurzame energiebronnen*

De Energie Coöperatie Bunnik is opgericht voor het produceren of doen produceren van duurzame energie. Het beginsel van de coöperatie is van leden door leden of anders gezegd: leden (kunnen) investeren in duurzame energiebronnen en ontvangen daarvoor een rendement en energie. Lokaal eigendom, zoals in het klimaatakkoord is voorzien is een impliciete doelstelling van de ECB. Het stelt (toekomstige) leden in staat om te participeren (investeren) in de energiebron en daarmee als eigenaar ook de inrichting ervan te bepalen.

Op dit moment wordt de energieprijs (in het bijzonder de stroomprijs) bepaald door externe partijen. Het doel van de ECB is om duurzame stroom goedkoper aan te bieden. Dat kan langs twee wegen: via een Local4Local concept of via een energiemaatschappij die de opgewekte energie afneemt en verkoopt aan de leden (OM|nieuwe energie). Dit alles binnen de bestaande wet- en regelgeving.

Onder Local4Local verstaan we het uitgangspunt dat lokaal gebruikte energie ook lokaal wordt opgewekt en in 'bezit' is van de plaatselijke gebruikers, in een coöperatie. De energie die wordt opgewekt is dus losgekoppeld van de commerciële markt. Daardoor kan de duurzaam opgewekte energie betaalbaar zijn en blijven. Door koppeling aan het energienet kan de energieleveringsbetrouwbaarheid worden gegarandeerd. Bovendien levert deze aanpak een bijdrage aan de netcongestie, zoals feitelijk het gebruik van zelf opgewekte energie (zonnepanelen op daken), mits op het juiste moment, nu al doet.

De ECB heeft leergeld betaald met de ontwikkeling van de 40 ha zonnenvelden. Twee van de drie velden zijn ingestoken op 50% lokaal eigendom, maar door de late instap en de marktomstandigheden is daarvan weinig terecht gekomen. De ervaring met het A12 project komt ten goede aan de ontwikkeling van nieuwe projecten, waarin de ECB het voortouw kan en wil nemen zo nodig in samenwerking met een (commerciële) projectontwikkelaar. Voor de benodigde voorfinanciering en personele capaciteit zal de ECB samenwerken met Energie van Utrecht/ Energie Samen en/of met een commerciële ontwikkelaar/investeerder.

Mocht er ruimte ontstaan voor zonnenveldprojecten dan wil de ECB ervoor zorgen dat er meer aandacht en ruimte is voor verhoging van de ecologische waarde van het projectgebied, dit in lijn met de [Gedragscode Zon-op-Land](#) van Holland Solar en ons [ECB Beleidsplan uit 2019](#). Toepassingen met meervoudig ruimtegebruik die zonne-energie combineren met agrarische toepassingen of met natuurontwikkeling krijgen onze volle aandacht. Ook streven wij ernaar om bij ontwikkeling en realisatie van onze projecten sociale inclusie en mensenrechten volwaardig mee te wegen. Inkoop van zonnepanelen van producenten die niet transparant zijn over hun productieketen, vermijden we waar mogelijk.

Voor de uitvoering daarvan is de ECB afhankelijk van de randvoorwaarden die de Gemeente Bunnik stelt in haar zonnenveldenbeleid. De evaluatie van het huidige beleid is afgerond en naar verwachting volgt in Q1 2023 het nieuwe beleid. De ECB zal actief op zoek moeten naar potentiële mogelijkheden voor grootschalige energieopwekking, waar mogelijk via het Local4Local concept.

Op het gebied van de warmtetransitie zal de ECB actief op zoek gaan naar mogelijkheden die binnen de gemeente Bunnik van toepassing kunnen zijn en zoekt aansluiting bij initiatieven die lokaal ontstaan. Uitgangspunt is wel dat de landelijke overheid ervan uitgaat dat de lokale overheid (de gemeente) een meerderheidsbelang heeft in de warmtevoorziening. Voor de ontwikkeling van lokaal eigenaarschap en draagvlak wil de ECB samenwerken met de gemeente.

Overige initiatieven op het gebied van de ontwikkeling van duurzame energievoorziening zal de ECB graag ontvangen en waar mogelijk ondersteunen. Toepassing van nieuwe vormen van lokale energieopwekking, anders dan op basis van zon, wind en duurzame warmte, zal door ons steeds beoordeeld worden op:

- bijdrage aan reductie van broeikasgassen;
- bredere duurzaamheid van de toegepaste techniek (schadelijke emissies, beschikbaarheid grondstoffen en brandstoffen, geluid, landschappelijke impact);
- effecten op lokale ecologie en biodiversiteit;
- lokale toepasbaarheid;
- sociale inclusie en mensenrechten.

Zo is er de vraag naar beleid voor het plaatsen van kleine windmolens voor eigen energieopwekking, veelal in aanvulling op andere vormen van duurzame energie, zoals zonnepanelen. Het beleid daartoe wordt wat de ECB betreft in het bredere kader gezien van het wind op land beleid van de gemeente Bunnik.

Een apart vraagstuk vormt het beheer, de exploitatie en de financiële afwikkeling van eigen duurzame energieopwekkingsinstallaties.

De koepel van energie coöperaties (Energie Samen) biedt digitale faciliteiten om de financiële afwikkeling te regelen. Dat vraagt wel weer om een eigen administratiefaciliteit.

Ook het beheer en de exploitatie van een opwekkingscentrale vraagt om een beheersorganisatie. Naarmate de installatie kleiner is kan dit in eigen beheer met vrijwilligers worden gedaan. Wij zijn echter van mening dat onafhankelijk van de omvang van de opwekkingseenheid een aparte beheers- en administratieorganisatie gewenst is. Eerder zijn beide postcode-projecten in handen gegeven van Buurtstroom. Wij zullen in deze beleidsperiode de vorming van zo'n organisatie stimuleren, waarbij de ECB (en haar leden) wel eigenaar zijn van de opwekkingscentrale, maar niet het beheer en de exploitatie ervan uitvoert.

Daarbij denken we aan twee niveaus: de Kromme Rijn regio of Energie van Utrecht als een initiatief vanuit de Kromme Rijn regio.

4.3 *Balancing en transport*

De gemeente Bunnik heeft tot doel om in 2040 klimaatneutraal te zijn. Hoe dit wordt gerealiseerd is niet geheel onduidelijk. In ieder geval wil de gemeente van het gas af. Dat kan met lokale warmtenetten en of met all electric. Op het punt van klimaatneutraliteit raken de doelen van de gemeente en de ECB elkaar. De gemeente bepaalt evenwel de route en de randvoorwaarden. In die zin heeft de gemeente de regie over het proces naar klimaatneutraliteit.

Het uitgangspunt dat de ECB hanteert is dat energie opwek en -gebruik zoveel mogelijk lokaal plaatsvinden. Dat vraagt om draagvlak -het draagvlak zal waarschijnlijk groter zijn als de lokaal opgewerkte energie ook betaalbaarder is dan nu- en om het in een groter verband plaatsen van lokale initiatieven. Goede afstemming van opwek en gebruik is daarbij de sleutel. Op kleine schaal gebeurt dit al: bewoners met energiebronnen gebruiken hun energie op het moment dat die wordt opgewekt.

Maar wat nu als je dat op de schaal van een straat of een wijk wil organiseren en wat nu als er energieverbruik is zonder opwek op dat moment. Dat vraagt om samenwerking en afstemming.

De ECB wil en kan een rol spelen om bewoners (en bedrijven) te betrekken en zelfs mede-initiatiefnemer te worden in de ontwikkeling van lokale netwerken, zowel op het gebied van warmte als van elektriciteit. Het is de uitwerking van het Local4Local principe.

De komende beleidsperiode wil de ECB in samenwerking met de gemeente in een bepaalde wijk binnen de gemeente een pilot uitvoeren met als doel een warmtenet te ontwikkelen.

Voor wat betreft de uitvoering daarvan en waar het gaat om de ontwikkeling van lokale elektriciteitsnetten zal de ECB kennis en ervaring uitwisselen met de andere energiecoöperaties in het Kromme Rijngebied en met Energie van Utrecht.

Voor de uitwerking op het niveau van de individuele bewoners zal de ECB samenwerken met partijen die door de gemeente zijn aangewezen als partner op dit punt, zoals Grijs naar Groen.

Ook samenwerking met de Green Business Club zal worden uitgebouwd om te zoeken naar oplossingen voor het Local4Local concept bij grootschale energieopwekkingsprojecten.

5 Organisatie

De ECB is een maatschappelijke coöperatie zonder winstoogmerk. Het hoogste orgaan in de coöperatie is de Algemene Leden Vergadering. De ECB bestaat uit de volgende geledingen.

5.1 *Bestuur*

Het bestuur bestaat uit 7 leden. Er zijn 2 vacatures. De leden zijn:

- Hans Dam, voorzitter
- Peter van Mondfrans, secretaris
- Wim Verheugt, penningmeester
- Anna von der Heydt
- Johan Vernooij

5.2 *Uitvoerende opdrachtnemer(s)*

Voor de uitvoering van projecten heeft de ECB een overeenkomst van opdracht gesloten met Erik Alsema. Hij voert in opdracht van de ECB tegen betaling projecten uit, in het bijzonder projecten van de gemeente Bunnik in het kader van de warmtetransitie. Tevens heeft hij een klein budget voor de ondersteuning van het bestuur.

Ten behoeve van het A12 project koopt de ECB expertise in bij de provinciale koepelorganisatie van energie coöperaties: Energie van Utrecht.

Om extra slagkracht te hebben bij de uitvoering van gesubsidieerde projecten is uitbreiding van de uitvoeringsorganisatie nodig. Daarbij denken we ook aan samenwerking met andere coöperaties in de regio Kromme Rijn.

5.3 *Leden*

De ECB heeft op dit moment zo'n 300 leden. Het streven is om door gerichte acties in wijken en door crowd funding het aantal leden te verdubbelen in de komende beleidsperiode tot 2026.

5.4 *Vrijwilligers / ambassadeurs*

Er zijn circa 10 vrijwilligers actief in de ECB. Zij zijn vooral actief met het uitvoeren van warmtescans en individuele advisering aan (potentiele) leden.

5.5 *Comité van aanbeveling*

Het verwerven van eigen vermogen voor de ontwikkeling en bouw van energieopwekkingsprojecten vraagt in deze beleidsperiode om crowd funding. Voor een succesvolle crowd funding is een Comité van aanbeveling gewenst. De ECB zal invloedrijke en aansprekende personen in de gemeente benaderen om zitting te nemen in het comité.

5.6 *ECB Zonneparken B.V.*

De ECB is 100% aandeelhouder van de BV voor het A12 project. Het bestuur van de BV wordt gevormd door de voorzitter en de penningmeester van de coöperatie ECB

6 Financiën

6.1 *Uitgaven*

De uitgaven van de coöperatie zijn bedoeld voor de instandhouding en voor de uitvoering van projecten.

6.1.1 *Structureel*

De structurele uitgaven betreffen de kosten voor de instandhouding van de coöperatie, zoals administratie en verzekeringen, vergaderkosten en PR/communicatie. De jaarlijkse kosten, ter grootte van ongeveer €7000,-, worden jaarlijks begroot en verantwoord.

Om dit beleidsprogramma te kunnen uitvoeren zijn structurele inkomsten nodig. Daarbij denken wij aan de personele inzet van 2,5 dagen per week in een coördinerende en initiërende rol.

6.1.2 *Incidenteel*

Incidentele uitgaven zijn direct gekoppeld aan de uitvoering van de projecten, die in opdracht van de ECB worden uitgevoerd door derden, al dan niet ondersteund met de inzet van leden/vrijwilligers. In beginsel zijn alle incidentele uitgaven gekoppeld aan projecten en daarmee ook gedekt door de inkomsten uit projecten.

6.2 *Inkomsten*

De ECB heeft op dit moment inkomsten uit de ledenbijdrage, uit projecten en uit inkoopacties.

6.2.1 *Structureel*

De structurele inkomsten bestaat uit de jaarlijkse bijdrage van de leden van de coöperatie, te weten €15,-. De inkomsten bedragen circa €4500,-

Het streven van de ECB is zorg te dragen voor meer structurele inkomsten. De belangrijkste bron van structurele inkomsten zijn de energieopwekkingsprojecten, zoals de A12. De ALV zal besluiten welk percentage van de opbrengst ten goede komt aan de algemene middelen van de ECB. Het voorstel is om 1% van de opbrengsten daarvoor te bestemmen.

In aanloop naar de opbrengsten van de opwekkingsprojecten (de BV) zal de gemeente worden gevraagd om een substantiële bijdrage voor de ontwikkeling en

professionalisering van de ECB. In de toekomst zou deze structurele bijdrage vanuit de gemeente Bunnik gefinancierd kunnen worden uit de OZB opbrengst van de energie-opwekkingsinstallaties. Wij maken ons sterk voor deze of een vergelijkbare constructie.

6.2.2 *Incidenteel*

Incidenteel zijn er inkomsten uit projecten. De projecten worden kostendekkend uitgevoerd. Tot op heden betrof het uitsluitend projecten in opdracht van de lokale en provinciale overheid. Daarvan blijven geen inkomsten over voor de algemene middelen van de coöperatie. Het streven is om ook projecten voor andere opdrachtgevers (particulieren of bedrijven) te verwerven. Maar ook deze zullen we kostendekkend uitvoeren.

Door afspraken met commerciële projectontwikkelaars van twee zonneweiden, ontvangt de ECB over de periode 2023-2026 gelden, die in beginsel zal worden aangewend voor de ontwikkeling van het A12 project.

6.2.3 *Inkoopacties*

Bij inkoopacties, zoals collectieve inkoop van zonnepanelen, wordt met de leverancier een commissie afgesproken ten behoeve van de algemene middelen van de coöperatie. Het gaat om relatief kleine bedragen. Dit beleid zal de komende 3 jaar worden voortgezet.

Bijlage 1: Jaarplan 2023

In 2023 worden de volgende doelen nagestreefd.

1	Organiseren van 1 – 2 voorlichtingsbijeenkomsten	€ 3000*
2	Individuele advisering over energiebesparing	€ 3000*
3	Lokale actie in een buurt rond warmtetransitie	€ 7500*
4	Verkenning van collectieve warmteoplossing	€ 3000*
5	Meewerken aan bestrijden van energiarmonde	€ 2800*
6	Ondersteuning van ECB-organisatie	€ 4500*
7	Samenwerking met regionale energiecoöperaties	€ 1600**
8	Bestuursadviesing over de ontwikkeling van de ECB	€ 6000**
9	Organiseren van crowd funding voor A12 project	€ 16000**
10	Zon-op-dak project; exploratie onderzoek	

*projectsubsidie van de gemeente Bunnik

**USET subsidie van de provincie Utrecht

Het gebruikte uurtarief is €75,00 inclusief BTW